

C-815/18. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2018. december 21.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Hoge Raad der Nederlanden (Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2018. december 14.

Felperes:

Federatie Nederlandse Vakbeweging

Alperesek:

Van den Bosch Transporten B. V.

Van den Bosch Transporte GmbH

Silo-Tank Kft.

Az alapeljárás tárgya

Az alapeljárásban az FNV azt kéri, hogy a Van den Bosch B. V.-t és társait kötelezzék a CAO Goederenvervoer (áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés) betartására, és e tekintetben arra, hogy a hollandiai kollektív szerződés általános rendelkezéseit alkalmazza a Van den Bosch Transporte GmbH-val, illetve a Silo-Tank Kft.-vel munkaszerződést kötő és főként a Hollandián kívüli nemzetközi szállítások területén tevékenykedő német és magyar gépjárművezetőkre.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Ez az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az EUMSZ 267. cikken alapul, és arra a kérdésre vonatkozik, hogy alkalmazandó-e a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK

európai parlamenti és tanácsi irányelv a nemzetközi közúti árufuvarozásban tevékenykedő gépjárművezetőkre, és ha igen, milyen feltételek mellett.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

1. Úgy kell-e értelmezni a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet [HL 1997. L 18., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 2. kötet, 431. o.; helyesbítés: HL 2015. L 111., 34. o.; a továbbiakban: 96/71 irányelv], hogy az az olyan munkavállalóra is alkalmazandó, aki a nemzetközi közúti árufuvarozási tevékenység keretében gépjárművezetőként végez munkát, és ennek következtében munkáját egynél több tagállam területén végzi?

2 a). Amennyiben az első kérdésre igenlő válasz adandó: milyen mércét vagy szempontokat kell alkalmazni annak megállapításához, hogy egy, a nemzetközi közúti árufuvarozási tevékenység keretében gépjárművezetőként tevékenykedő munkavállalót a 96/71 irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdése értelmében „egy másik tagállam területére” küldenek ki, és hogy e munkavállaló a 96/71 irányelv 2. cikke (1) bekezdésének értelmében „munkáját korlátozott ideig egy, a szokásos munkavégzése szerinti tagállamon kívüli tagállam területén végzi”?

2 b). A 2. a) kérdés megválaszolása szempontjából jelentőséggel bír-e az a körülmény, hogy a vállalkozás, amely a 2. a) kérdésben említett munkavállalót kiküldi, – például vállalkozások csoportján keresztül – kapcsolódik ahhoz a vállalkozáshoz, amelyhez e munkavállalót kiküldik, és ha igen, mennyiben?

2 c). Amennyiben a 2. a) kérdésben megjelölt munkavállaló munkája részben kabotázst – azaz egy kizárólag a munkavállaló szokásos munkavégzése szerinti tagállamon kívüli tagállam területén nyújtott szállítási szolgáltatást – is magában foglal, úgy e munkavállaló tekintetében minden esetben azt kell-e feltételezni, hogy a munka e részét illetően átmenetileg az utóbbi tagállam területén végez munkát? Amennyiben igen, van-e e tekintetben alsó korlát, például egy havi minimális időtartam formájában, amely alatt a kabotázst végzik?

3 a). Amennyiben az 1. kérdésre igenlő válasz adandó: hogyan értelmezendő a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének és (8) bekezdése első albekezdésének értelmében vett „általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív megállapodás [helyesen: szerződés]” fogalma? Az uniós jog önálló fogalmáról van-e szó, és elegendő-e következésképpen, hogy a 96/71 irányelv 3. cikke (8) bekezdésének első albekezdésében rögzített feltételek ténybeli szempontból teljesülnek, vagy e rendelkezések egyidejűleg azt is megkövetelik, hogy a kollektív szerződést a nemzeti jog szerint is általánosan alkalmazandónak nyilvánítsák?

3 b). Amennyiben egy kollektív szerződés nem minősíthető a 96/71 irányelv 3. cikke (1) bekezdésének és (8) bekezdése első albekezdésének értelmében vett, általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződésnek, ellentétes-e az EUMSZ 56. cikkel az, ha egy adott tagállamban letelepedett vállalkozást, amely

munkavállalót küld ki egy másik tagállam területére, szerződéses úton köteleznek valamely, ez utóbbi tagállamban érvényes kollektív szerződés betartására?

A hivatkozott uniós jogi és nemzetközi rendelkezések

Az EUMSZ 56. cikk

A munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló, 1996. december 16-i 96/71/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdése, 2. cikkének (1) bekezdése, valamint 3. cikkének (1) bekezdése és (8) bekezdésének első albekezdése

A szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2008. június 17-i 593/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (Róma I) (HL 2008. L 177., 6. o.; helyesbítés: HL 2009. L 309., 87. o.) 8. cikkének (1) és (2) bekezdése, valamint 9. cikke

A szerződéses kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló egyezmény 6. cikke (2) bekezdésének a) pontja, valamint 7. cikke

A hivatkozott nemzeti rendelkezések

A collectieve arbeidsovereenkomst Goederenvervoer (az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés) 44. cikke és a collectieve arbeidsovereenkomst Beroepsgoederenvervoer over de weg en verhuur van mobiele kranen (az ellenszolgáltatás fejében végzett közúti áru fuvarozási tevékenységre és az önjáró daruk bérbeadásának tevékenységére vonatkozó kollektív szerződés) 73. cikke

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 A Van den Bosch Transporten B. V. a hollandiai Erp központtal szállítási vállalkozást üzemeltet. A Van den Bosch Transporten B. V., a Van den Bosch Transporte GmbH (német jog szerinti társaság) és a Silo-Tank Kft. (magyar jog szerinti társaság) testvérvállalatok, és ugyanazon vállalkozáscsoporthoz tartoznak. Azonos az ügyvezetőjük és a tulajdonosuk, és az IKT (információs és kommunikációs technológiák), valamint a pénzügyek terén ugyanazt a hollandiai székhelyű szolgáltatót veszik igénybe.
- 2 A Van den Bosch Transporten B. V. tagja a Vereniging Goederenvervoer Nederlandnak (hollandiai áru fuvarozási szövetség), amely a Federatie Nederlandse Vakbeweginggel (hollandiai szakszervezetek szövetsége, a továbbiakban: FNV) a 2012. január 1-jétől 2013. december 31-ig tartó időszakra szóló, az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződést kötött. Ezt a kollektív szerződést nem nyilvánították általánosan alkalmazandónak. Az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés hatálya alá tartozó vállalkozásokat miniszteri rendelettel mentesítették az ellenszolgáltatás fejében

végzett közúti árufuvarozási tevékenységre vonatkozó, az előbbivel ellentétben általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződés alkalmazása alól. Ez a mentesség következésképpen vonatkozik a Van den Bosch Transporten B.V.-re.

- 3 A Van den Bosch Transporten csoporton belül Németországból és Magyarországról származó gépjárművezetők a Van den Bosch Transporte GmbH-val, illetve a Silo-Tank Kft.-vel kötött munkaszerződések alapján végeznek munkát. Az árufuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés szerinti általános munkavégzési feltételek nem alkalmazandók rájuk.
- 4 A Van den Bosch Transporten B. V. a nemzetközi szállításokra árufuvarozási célú bérleti szerződéseket köt a Van den Bosch Transporte GmbH-val és a Silo-Tank Kft.-vel. Ezen szállítások nagy többségére Hollandián kívül kerül sor.
- 5 Az árufuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés 44. cikkében található, árufuvarozási célú bérlettel kapcsolatos tevékenységre vonatkozó rendelkezés, valamint az ellenszolgáltatás fejében végzett közúti árufuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés közel azonos szövegű 73. cikke szerint a munkáltató köteles arra, hogy a munkáltató Hollandiában letelepedett vállalkozásain belül vagy e vállalkozásoktól indulóan teljesített alvállalkozói szerződésekben rögzítse, hogy az árufuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés általános munkavégzési feltételeit alkalmazni kell az önálló alvállalkozó munkavállalóra, amennyiben ez a 96/71 irányelvből kitűnik, mégpedig akkor is, ha Hollandiától eltérő ország jogát választották. A munkáltatónak továbbá tájékoztatnia kell az érintett munkavállalókat a rájuk alkalmazandó általános rendelkezésekről.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 6 Az FNV azt kéri, hogy a Van den Bosch Transporten B. V.-t és társait kötelezzék az árufuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés betartására. A Van den Bosch Transporten B. V.-nek a német és magyar gépjárművezetők igénybevétele esetén az árufuvarozási célú bérlettel kapcsolatos tevékenységre vonatkozó rendelkezés alapján rögzítenie kell, hogy az árufuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés általános rendelkezései alkalmazandók e gépjárművezetőkre. Szerinte ugyanis alkalmazandó a 96/71 irányelv.
- 7 Azokban az esetekben, amikor Hollandia a rendszerinti munkavégzés helye szerinti ország, a szerződéses kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló egyezmény 6. cikkének a) pontja és az 593/2008/EK rendelet 8. cikkének (1) bekezdése értelmében holland munkabért kell fizetni. A Van den Bosch Transporte GmbH és a Silo-Tank Kft. a holland általános rendelkezések alkalmazásának elmulasztásával jogellenesen járt el az FNV tekintetében. E jogellenes magatartásért a Van den Bosch Transporten B. V. is felelősséggel tartozik.

- 8 A Van den Bosch Transporten B. V. és társai azt az álláspontot képviselik, hogy az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés 44. cikke semmis, mivel az abból eredően a Van den Bosch Transporten B. V.-t és társait terhelő kötelezettség az EUMSZ 56. cikk által biztosított szolgáltatásnyújtás szabadsága tiltott korlátozását valósítja meg. Az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződést ugyanis nem nyilvánították általánosan alkalmazandónak, így az nem minősül kötelező rendelkezésnek.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid összefoglalása

- 9 Az elsőfokú bíróság közbenső ítélettel megállapította, hogy az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés általános rendelkezéseit alkalmazni kell a német és magyar gépjárművezetőkre. A másodfokú bíróság a közbenső ítéletet hatályon kívül helyezte és az ügyet visszautalta az elsőfokú bíróság elé.
- 10 A másodfokú bíróság kifejtette, hogy az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés áru fuvarozási célú bérlettel kapcsolatos tevékenységre vonatkozó rendelkezését valóban nem nyilvánították általánosan alkalmazandónak. Az ellenszolgáltatás fejében végzett közúti áru fuvarozási tevékenységre vonatkozó kollektív szerződést ezzel szemben általánosan alkalmazandónak nyilvánították. Tekintettel arra, hogy a rendelkezések szövege a két kollektív szerződésben közel azonos, és hogy a Van den Bosch Transporten B. V.-t mentesítették az ellenszolgáltatás fejében végzett közúti áru fuvarozási tevékenységre vonatkozó kollektív szerződés alkalmazása alól, mivel az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés hatálya alá tartozik, a tényállást anyagi jogi szempontból úgy kell tekinteni, mintha az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződést általánosan alkalmazandónak nyilvánították volna.
- 11 Ebben az esetben teljesül az általánosan kötelezővé nyilvánítás – 96/71 irányelv 3. cikkének (8) bekezdése szerinti – követelménye, és az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés 44. cikke nem tekinthető a szolgáltatásnyújtás szabadsága tiltott korlátozásának.
- 12 Az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés 44. cikkében szereplő azon előfeltételt illetően, hogy olyan alvállalkozói szerződéseknek kell fennállniuk, amelyekre a 96/71 irányelv vonatkozik, a másodfokú bíróság szerint felmerül a kérdés, hogy a 96/71 irányelv 1. cikke (1) és (3) bekezdésének értelmében vett „egy másik tagállam területére [küld ki]” fogalmát szó szerint, vagy – az FNV álláspontjának megfelelően – „egy másik tagállam területére *vagy onnan*” értelemben kell-e értelmezni. Ez utóbbi esetben nem releváns, hogy a gépjárművezető az áru fuvarozási célú bérleti jogviszony keretében ténylegesen mely tagállamban végzi a munkáját.
- 13 A másodfokú bíróság kifejti továbbá, hogy e fogalom kiterjesztő értelmezése ellentétes a 96/71 irányelv azon céljával, hogy ne csak az Európai Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságának, hanem az adott fogadó tagállam belföldi

munkaerőpiacának az érintett szolgáltatással kapcsolatos érdekeit is szolgálja. Nem csupán nehéz megállapítani, hogy adott esetben melyik munkaerőpiac a releváns, de ez az értelmezés a Bizottság irányelvre vonatkozó eredeti javaslatának indokolásában sem szerepel. E javaslatból sokkal inkább az tűnik ki, hogy a 96/71 irányelv tudatosan nem a nemzetközi árufuvarozási célú bérleti szerződésekre, hanem csupán a belföldi árufuvarozási célú bérletre vonatkozik.

- 14 A munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről szóló 96/71/EK irányelv érvényesítéséről és a belső piaci információs rendszer keretében történő igazgatási együttműködésről szóló 1024/2012/EU rendelet (az IMI-rendelet) módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/67/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (2) preambulumbekkezdéséből sem következik, hogy kiterjesztő értelmezésből kellene kiindulni.
- 15 A munkavállalók Hollandia területére történő kiküldetésének követelménye tehát nem teljesül. Mivel az árufuvarozási célú bérlettel kapcsolatos tevékenységre vonatkozó rendelkezésre a 96/71 irányelv alkalmazási köre irányadó, így nem alkalmazandó.
- 16 A kérdést előterjesztő bíróság előtti felülvizsgálati eljárásban az FNV előadja, hogy az alsóbb fokú bíróság nem ismerte fel, hogy az „egy másik tagállam területére” fogalmát „egy másik tagállam területére vagy onnan”-ként kell értelmezni, és hogy a 96/71 irányelvet következőképpen alkalmazni kell azon gépjárművezetőkre, akik a jelen ügyhöz hasonlóan a nemzetközi közúti árufuvarozás területén tevékenykednek.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság azt az álláspontot képviseli, hogy a 96/71 irányelv rendszerét a szerződéses kötetmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló egyezmény 6. cikke (2) bekezdése a) pontjának és az 593/2008/EK rendelet 8. cikkének a nemzetközi munkaszerződésekre alkalmazandó jogra vonatkozó szabályozásával, továbbá a szerződéses kötetmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló egyezmény 7. cikkének és az 593/2008/EK rendelet 9. cikkének az elsőbbségre vonatkozó szabályozásával összefüggésben kell vizsgálni.
- 18 Ebből az összefüggésből azonban nem vezethető le minden további nélkül, hogy hogyan kell értelmezni a 96/71 irányelv 1. cikkének (1) és (3) bekezdését, valamint 2. cikkének (1) bekezdését. Így elképzelhető, hogy az „egy másik tagállam területére” fogalmát a Bíróságnak a 2011. március 15-i Koelzsch ítéletében (C-29/10, EU:C:2011:151) foglalt értelmezése értelmében, vagyis úgy kell értelmezni, mint „azt a tagállamot, ahol vagy – ennek hiányában – ahonnan a munkavállaló a szerződés teljesítéseként átmenetileg a munkáját végzi”. Az az álláspont is képviselhető, hogy „szoros kapcsolatnak” kell fennállnia a munkaszerződés és az érintett tagállam között, és hogy a munkavállalónak e tekintetben a munkáját havonta megszakítás nélkül legalább meghatározott számú napig az érintett tagállamban kell végeznie, illetve egyéb feltételeknek kell teljesülniük.

- 19 Felmerül az a kérdés is, hogy mennyiben bír jelentőséggel, hogy a vállalkozások, amelyek az érintett munkavállalókat kiküldik, vállalkozások csoportján keresztül kapcsolódnak ahhoz a vállalkozáshoz, amelyhez a munkavállalókat kiküldik.
- 20 Mivel a Bíróság eddig nem e kérdésekben nem hozott határozatot, észszerű kétségek merülhetnek fel a 96/71 irányelv 1. cikke (1) és (3) bekezdésének, valamint 2. cikke (1) bekezdésének értelmében vett „egy másik tagállam területére” fogalmának helyes értelmezését illetően, továbbá azon kérdést illetően, hogy a nemzetközi közúti árufuvarozás a 96/71 irányelv hatálya alá tartozik-e. Ezért az eljáró bíróság erre vonatkozó kérdést terjeszt a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra.
- 21 Az FNV előadja, hogy az alapeljárásban releváns fuvarozások egy részére kizárólag Hollandiában kerül sor, így az érintett gépjárművezetők e rész tekintetében hivatkozhatnak a 96/71 irányelvből eredő jogaikra.
- 22 Az FNV felülvizsgálati jogalapjának e része tehát a kabotázsra vonatkozik. Ha abból indulunk ki, hogy az „egy másik tagállam területére” fogalmát – az alsóbb fokú bíróság álláspontjának megfelelően – megszorítóan kell értelmezni, felmerül a kérdés, hogy kiterjed-e a kabotázsra a 96/71 irányelv hatálya.
- 23 A kérdést előterjesztő bíróságban felmerül az a kérdés is, hogyan kell értelmezni a 96/71 irányelv 3. cikke (1) és (8) bekezdésének értelmében vett „általánosan alkalmazandónak nyilvánított” fogalmát. Az uniós jog önálló fogalmáról van-e szó, vagy e tekintetben – kizárólag, vagy többek között – figyelembe kell venni azt is, hogy a nemzeti jog hogyan határozza meg ezt a fogalmat?
- 24 A 96/71 irányelv 3. cikkének (8) bekezdése értelmében „általánosan alkalmazandónak nyilvánított kollektív szerződés” alatt olyan kollektív szerződés értendő, amelyet a területi hatálya alá tartozó valamennyi vállalkozásnak be kell tartania az érintett szakmában vagy iparágban.
- 25 Ez a szabályozás ezért értelmezhető úgy, hogy az „általánosan alkalmazandónak nyilvánított” fogalmat az uniós jog önálló fogalmának kell tekinteni. Ilyen értelmezés esetén nem az a döntő, hogy az érintett kollektív szerződést a nemzeti jog alapján általánosan alkalmazandónak nyilvánították-e, hanem csak az, hogy a kollektív szerződést a 96/71 irányelv 3. cikkének (8) bekezdése értelmében általánosan alkalmazandónak nyilvánították.
- 26 Az „általánosan alkalmazandónak nyilvánított” fogalmat azonban úgy is lehet értelmezni, hogy a kollektív szerződést a nemzeti jog alapján kell általánosan alkalmazandónak nyilvánítani, és hogy a nemzeti jog alkalmazásának a 96/71 irányelv 3. cikke (8) bekezdésének első albekezdésében rögzített feltétel teljesülését is maga után kell vonnia.
- 27 A Bíróság 2008. április 3-i Rüffert ítélete (C-346/06,EU:C:2008:189) alapján arra lehet következtetni, hogy a 96/71 irányelv 3. cikkének (1) és (8) bekezdése esetében az uniós jog önálló fogalmáról van szó. Az ítélet 26. pontjában a Bíróság

először megállapítja, hogy az érintett kollektív szerződést a német jog alapján nem nyilvánították általánosan alkalmazandónak, ezt követően pedig fontosnak tartja, hogy e kollektív szerződést „mégis általánosan alkalmazandónak kellene[-e] minősíteni a 96/71 irányelv [...] értelmében”.

- 28 Ezért kétséges, hogy e fogalmat hogyan kell értelmezni, így az eljáró bíróság erre vonatkozó kérdést terjeszt a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra.
- 29 Amennyiben az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolása ahhoz vezetne, hogy a Van den Bosch Transporte GmbH-t és a Silo-Tank Kft.-t a 96/71 irányelv alapján nem lehet az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés rendelkezéseinek betartására kötelezni, meg kell vizsgálni, hogy az áru fuvarozási ágazatra vonatkozó kollektív szerződés 44. cikkében található, áru fuvarozási célú bérlettel kapcsolatos tevékenységre vonatkozó rendelkezés alapján szerződéses úton kötelezhető-e ezen kollektív szerződés munkafeltételeinek betartására. Ebben az esetben felmerül a kérdés, hogy akkor fennáll-e az EUMSZ 56. cikk megsértése. A kérdést előterjesztő bíróság e kérdéskört gazdaságossági okokból vonja be az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések körébe.